Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 196. Braşov, Vinerĭ 6 (18) Septemvre 1896.

## Gladstone despre Sultanul şi Europa.

Agitaţiunea în contra Sultanului şi a stăpânirei turcescĭ cresce pe di ce merge în Englitera. In mijlocul acestei agitaţiunĭ stă bětrânul bărbat de stat engles Gladstone.

De când cu marea mişcare, ce s'a făcut tot la impulsul lui Gladstone odinióră în contra atrocităţilor din Bulgaria şi în favórea libertăţii poporului bulgar, marele bărbat de stat n'a mai fost atât de activ şi zelos ca acum. Măcelurile Armenilor în Constantinopole sunt adĭ „atrocităţile", ce se pun pe rěvaşul Sultanului şi carĭ servesc Englesilor ca mijloc de a agita în contra chiar a esistenţii imperiului otoman.

Din causa bětrâneţelor sale înaintate d-l Gladstone nu póte sě mai ţină vorbirĭ lungĭ în adunărĭ publice. Cu atât mai mult însě el agitéză în scris. Urméză scrisorĭ peste scrisorĭ ale lui Gladstone, în carĭ acesta condamnă fórte aspru cele ce se petrec în Constantinopol şi presentă pe Sultanul ca pe adevăratul vinovat, ér puterile marĭ ca pe complicii lui.

„Concertul europén" îl numesce Gladstone o „miserabilă şi ticălósă amestecătură de nebunĭ" şi acéstă espresiune o folosesce în fiă-care din scrisorile sale.

Agitaţiunea acéstă epistolară a lui Gladstone are scopul direct de-a pregăti şi a face bună disposiţiă pentru proiectatele meetingurĭ de protestare.

Şi Gladstone este încă moderat, pe lângă ministrul liberal de odinióră, Asquith, căcĭ pe când Gladstone biciuesce pe ambasadorĭ, că mai sunt încă presenţĭ în Constantinopol, Asquith ridică pretenţiunea directă, ca ambasadorul engles sě fiă recheiămat pentru ca marea Britaniă sě nu se facă complicele Sultanului.

In asemenea împrejurărĭ şi sosind mereu scirile cele mai compromiţătóre pentru atitudinea stăpânirei turcescĭ nu e mirare, că agitaţiunea englesă contra Sultanului ia proporţiunĭ atât de marĭ.

In „Reform-club" în Liverpool s'a cetit alaltăerĭ o scrisóre a lui Gladstone, în care acesta recomandă conchiămarea unei adunărĭ publice în Liverpool, spre a *protesta în contra crudimilor, ce se sěvêrşesc faţă cu supuşiĭ creştinĭ ai Turciei.* Gladstone încheiă scrisorea, declarând, că este gata de a lua parte la o asemenea adunare.

Gazetele radicale englese predică tótă acţiunea în contra Turciei. Anglia, dice ele, *trebue şi póte sě delăture singură pe Sultanul.*

Astfel dér agitaţiunea lui Gladstone are succes. Ca întot-déuna sunt şi acum nu numaĭ consideraţiunĭ de umanitate şi de dreptate, carĭ conduc mişcarea englesă în favorul Armenilor şi în contra Sultanului, şi a „Concertului europén", ci şi consideraţiunĭ de partid şi în genere de politică egoistă englesă. Lordul Rosebery, care precum scim, a fost recomandat de Glastone după retragerea sa dela guvern, este şi el firesce pentru mişcarea în favorul Armenilor. Susţine însě, că nu este o cestiunea de partid, ci o causă a creştinismului, a umanităţii şi a civilisaţiunii. Rěspunderea, dice el, cade asupra tuturor marilor puterĭ. In deosebĭ el critică posiţia isolată, în care a ajuns Anglia, şi acesta este punctul vulnerabil, de care se va folosi oposiţia liberală în contra actualului guvern conservator Salisbury.

## Afacerea monumentului luĭ Arpad.

### Dela comună.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei")

*Braşov*, 5 (17) Sept. n.

La punctul I al ordinei de di, ce s'a împărţit între membrii representanţei comunale pentru şedinţele fixate pe diua de Mercurĭ 16 Septemvre n., eventual Joi, 17 Septemvre, era pusă propunerea magistratului pentru „încuviinţarea cheltuelilor, ce se vor face din incidentul sfinţirei *monumentului milenar de pe Têmpa* prin presenţa Escelenţei Sale D-lui ministru de interne".

Se înţelege, că punctul acesta a produs mare fierbere între membrii representanţei comunale din oraşul nostru, carĭ cu tot oportunismul majorităţii săsescĭ, totuşĭ în inima lor sunt, afară de Ungurĭ, aprópe toţĭ indignaţĭ de modalitatea şi mĕsurile, prin carĭ s'a impus oraşului acestuia monumentul din cestiune, menit a face propagandă numai şovinismului celor dela putere pentru maghiarismul violent.

Un monument al lui Arpad în Braşov este o monstruositate istorică; el este, cum s'a dis chiar din parte săséscă, un mijloc pentru a înstreina naţionalităţile diferite între olaltă şi a lovi în faţă pe aceia, carĭ nu simt împreună cu teroriştii maghiarĭ dela putere.

Imprejurarea acésta a contribuit, ca şedinţa sě fiă mai bine cercetată ca altădată, cu tóte că nicĭ de rêndul acesta indolenţa proverbială a multora n'a rĕmas cu totul de minciună.

Şedinţa a decurs în modul următor:

Raportorul primăriei, senatorul Hintz, comunică mai întâiŭ, că d-l fişpan a adresat o hârtiă magistratului (primăriei) cu data de 7 Septemvre, în care cere, ca sě informeze representanţa comunală asupra monumentului şi sě se stărue pentru ca comuna împreună cu comitatul sě suporte cheltuelile inaugurărei monumentului milenar de pe Têmpa.

In urma acésta magistratul propune următórele:

Representanţa comunală sě decidă, ca primarul sě fiă împuternicit de-a lua în primire, în numele şi în proprietatea oraşului, monumentul lui Arpad de pe Têmpa, oferit acestuia. Mai departe sě se voteze suma de 2000 fl., precum şi o sumă, ce nu se póte fixa încă adĭ şi ce va avé sě o fixeze un comitet de 25 membri: tóte pentru primirea festivă şi ospětarea festivă (dejun pe Têmpa şi banchat în oraş) a ministrului de interne.

La cererea preşedintelui camerei comerciale, Carl Fabritius, se hotăresce ca punctele propunerei magistratului sě fiă desbătute deosebit.

In urma acésta vine la desbatere mai întâiŭ cestiunea luărei în primire a monumentului din partea oraşului.

Advocatul Iosif *Puşcariu* atrage atenţiunea adunării asupra împrejurărei, că luarea monumentului în proprietatea oraşului va fi împreunată cu sarcinĭ şi cu îndatorirĭ pentru oraş. Nu póte însě oraşul sě ia asupră-şĭ nicĭ o îndatorire, de aceea vorbitorul propune, ca comuna sě nu priméscă îngrijirea monumentului de pe Têmpa.

Dr. Carol *Lurtz* spune, că comuna, după ce a votat locul unde sě se aşede monumentul, a cerut deluşirĭ asupra acestuia. Ministrul însě a trimis o adevĕrată caricatură de desemn, din care nu puteai înţelege, décă statua avea sě represente un animal, séu om. De-odată iese din găóce Arpad, care a adus pe Ungurĭ în Panonia. Accentuéză, că comisiunea pentru monument n'a voit sě ţină sémă de importanţa Saşilor şi de munca lor culturală, căreia trebuia sě se dea expresiune pe monument. Propune a se lua decisiunea, ca oraşul sě nu priméscă în proprietatea sa monumentul.

Advocatul şi deputatul Carl *Schnell* susţine propunerea magistratului, observând între altele, că monumentul nu s'a aşedat în piaţă, unde dilnic ar fi espus vederei tuturor, ci în vêrful Têmpei. Decĭ contra

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Într'o căsuţă sĕrăcăciósă.

De *I. Georovicĭ.*

E séră.

Intr'o parte sĕrăcăciósă şi murdară a oraşului şi într'o căsuţă şi mai sĕrăcăciósă şéde o femeiă frumósă lângă copilul sĕu.

Căsuţa e scundă şi micuţă şi are două ferestri micĭ. Ferestrile deja erau sparte de mult, şi în locul gémurilor sparte, stăpânul casei a lipit nisce hârtiă vechie şi funinginósă. Pe păretele negrijit, din sus în jos se pot vedé nisce brazde lungĭ, galbine, semn, că plóia a străbătut prin coperişul casei.

In odaie abia se pot vedé câte-va mobile.

Pe un părete atêrnă o icónă vechiă, dér nimic nu se póte vedé pe ea, decât numai ochiul drept şi degetele dela mâna dréptă a unui sfânt. Sub icónă e o masă vechiă, ce se mişcă încócĭ şi'ncolo şi e acoperită cu o bucată de pânză. Pânza pare a fi mai vechiă decât masa şi la o parte are o gaură. Pe un colţ al mesei se află un pahar şi un ulcior cu apă; sub masă e o lădiţă plină cu rufe şi alte sdrenţe. Lipit de masă mai e un scaun; pe acesta se află o carte ai cărei păreţĭ deja de mult sunt ruptĭ.

Mama îşĭ ia copilul pe braţe şi îl sărută, întrebând:

— „Unde ai fost astădĭ?".

— „Am fost la Stojacicĭ. Scii, că George a lui Stojacicĭ e bolnav?".

— „Şi ce-ai făcut acolo?"

— „Am vorbit".

— „Despre ce?".

— „Multe de tóte".

Din nou tăcù.

Mama netedesce copilul pe cap.

Micul copil îşĭ ridică capul şi dice: „Scii ce mamă?".

— „Ce?

— „Intr'adevĕr ferioit e Gheorge".

— „Şi pentru ce fĕtul meu?"

— „Pentru aceea. Sĕ fi vĕdut d-ta, în ce pat móle zace şi lângă el o farfuriă plină cu prăjiturĭ şi o mulţime de cai şi soldaţĭ de lemn, musică şi alte multe jucării".

Mama oftéză,

— „Ei, fĕtul meu, tatăl lui e omul cel mai bogat".

Micul băiat mişcă din cap, se cugetă puţin şi apoi érăşĭ privesce spre mamă-sa.

— „Dér tata pentru-ce nu e bogat?"

— „Pentru-că aşa a lăsat Dumnedeu", rĕspunde mama.

— „Şi pentru-ce Dumnedeu a dat bogăţiă tatălui lui George?"

— „Pentru aceea ... i-a dat... pe el îl iubesce mai tare".

Micul copilaş érăşĭ se cugetă.

— „De ne-ar da şi nouă, ca sĕ putem fi şi noi bogaţĭ", dise tinĕrul copil oftând.

— „Şi ce-ar fi atuncĭ, fĕtul meu?"

— „Atuncĭ şi eu mĭ-aşĭ lua cai, dér de cei adevĕraţĭ, mĭ-aşĭ cumpĕra şi cărţĭ de poesii, aşa cum are Gheorghe, scii cărţĭ de acele, în carĭ se află eroi şi... lui Steva Supicĭ i-aş cumpĕra haine nouĕ, pentru-că umblă tot sdrenţos".

Mama sărută pe micul copil.

— „Şi mie nu mi-ai cumpĕra nimic?"

— „Ţie ţi-aşĭ cumpĕra o haină nouĕ, pentru-că acésta e ruptă de tot".

Mama érăşĭ oftéză.

— „Ei, fĕtul meu, bogaţii s'au născut în di norocósă. Au de tóte şi nu sunt aşa năcăjiţĭ ca noi. Aşa e...."

Micul copil ascultă la vorbele mamei sale, dér în urmă i-se îngreunéză pleópele şi fără voie începe a moţăi, îşĭ lasă capul pe sînul mamei sale şi adórme lin.

Femeia rĕmâne deştéptă, şedênd cu copilul în braţe — îşĭ aştéptă bărbatul.

— „A întârdiat", îşĭ dise, „ce nu e datina lui..."

In momentul acela se deschide uşa, în odaie păşesce *el* — stăpânul casei.

Voios cu pălăria trasă pe frunte şi subsuóră aduce o pâne mare.

— „Bună séra!"

— „Dómne ajută!"

— „Ce facĭ?"

— „Nimic... Étă şed".

Inchiă uşa, pune la o parte cartea de pe scaun şi se aşédă pe el.

— „Scii Zima", dise bărbatul soţiei sale, „m'am învoit cu Bajanicĭ, că voiu lucra la casa lui cea nouă. Pe di am opt groşiţe. Ce dicĭ la acésta?"

— „Aceea, ce dicĭ şi tu".

— „Eu sunt îndestulit. Nicĭ n'am lucru greu. Peste tot mie lucrul nu mi-e greu. Mulţam Domnului sunt sănĕtos, tóte mi-s uşóre. Décă iau pe spate o pétră mare mi-se pare, că e o pénă".

— „Şi când vei isprăvi lucrul?" întrébă sosia.

lui pot fi numai aceia, carĭ se bucură de scandale. De-altmintrelea aşeḑarea monumentului s'a decis prin lege şi legea trebue executată. (Aicĭ se esecută, nu-i vorbă, dér colo unde e vorba de dreptul de limbă al nemaghiarilor, de ce nu se esecută legea? — Rap).

Membrul Arsenie *Vlaicu* combate pe Schnell şi susţine propunerea lui Lurtz. Nicĭ o lege, ḑice, nu póte sili oraşul Braşov, ca sĕ ia în primire monumentul şi sĕ serbeze şi el mileniul. Protestéză în contra insinuărei lui Schnell, că cei ce nu părtinesc luarea în primire a monumentului, ar face-o numai pentru a provoca un scandal. Ei îşĭ esercită numai un drept şi o datoriă, ce-o au faţă cu covîrşitórea majoritate a acestui oraş.

*Dr. Lurtz* reflectéză din parte-i advocatului Schnell privitor la expectoraţiunea „Landes-scandal". Décă prin neprimirea monumentului s'ar nasce un scandal, atuncĭ acesta ar putê sĕ fiă numai un scandal prin pădurea ḑiaristică, care însĕ îl privesce mai puţin, decât pădurea de pe Têmpa.

Dr. Ferd. *Otroban* ḑice, că nu vede, de ce lucrarea culturală a Saşilor sĕ fiă tălmăcită pe monumentul lui Arpad, căcĭ pe timpul lui Arpad nu erau Saşii aicĭ. El însuşĭ a fost la început de părere, ca monumentul sĕ nu se aşeḑe aicĭ, dér acum, după ce s'a făcut, ar fi o micinimiă a umbla sĕ se refuse primirea sub pretexte. Monumentele milenare au fost primite pretutindenĭ fără piedecă. Părtinesce propunerea magistratului.

Medicul Dr. *Gusbeth* sprijinesce pe Schnell şi primesce propunerea magistratului.

Advocat. *Adam* cetesce legea pentru mileniu şi ḑice, că décă odată s'a dat locul pentru monument, trebue sĕ se pórte consecenţele. E lucru fără tact a aţîţa poporaţiunea în contra serbărei de înaugurare şi a cere dela ministru, ca prin luarea în primire oraşului sĕ nu 'i-se nască nicĭ o îndatorire. Cere închiderea discuţiunei, care se primesce.

După o rectificare a lui Schnell, mai vorbesce pielarul *Schlandt*, care propune, ca un recurs eventual sĕ fiă admis numai extra-dominium.

Profesorul *Vlaicu* rĕspunde lui Otroban şi combate aserţiunile advocatului Adam accentuând din nou, că în legea milenară, ce a cetit'o, nu e nicăirĭ vorba despre o participare silită a Braşovului la tămbălău. Crede, că nu este la loc aicĭ de a se vorbi de vĕlul uitărei faţă cu celea ce le-au întêmpinat popórele nemaghiare din partea celor ce au hotărît a îmbogăţi acest oraş cu monumentul lui Arpad.

Dr. E. *Lassel* polemiséză cu Dr. Otroban ḑicênd, cà ţéra Bârsei a fost cultivată mai întâiu de Germanĭ şi, decĭ, un monument istoric ar trebui sĕ dea espresiune acestui fapt. Cu mult foc şi însufleţire naţională reamintesce apoi mórtea de martir a lui Stefan L. Roth, pe care astăḑĭ Saşii numai sub masca gimnasticei îl mai pot serba. Arată, că idea, ce e întrupată în acest monument, este ideia lăţirei violente a maghiarismului şi aicĭ. Se alătură la propunerea lui Lurtz însĕ cu adausul, ca guvernul sĕ fiă provocat de-a *delătura cât mai curênd monumentul din cestiune*, a căruia esistenţă însémnă o continuă iritare a Saşilor şi a Românilor.

Carl *Fabritius* arată, că luarea în primire va costa mulţĭ banĭ şi oraşul sufere de lipsă mare de banĭ, aşa că câte-odată nu póte plăti nicĭ salariile funcţionarilor. Propune, ca comitatul şi nu comuna sĕ ia în primire monumentul.

Raportorul *Hintz* pledéză, în fine, cu multă vervă din nou pentru propunerea magistratului.

Urméză votarea. Pentru propunerea lui Lurtz, de-a nu se lua în primire monumentul votéză 29, contra ei 50 de membri, prin urmare cade. Asemenea cade şi propunerea lui Fabritius. Amendamentul lui Lassel nu se admite la votare. In fine se primesce propunerea magistratului, ca monumentul lui Arpad sĕ fiă luat în primire de oraşul Braşov.

Urméză apoi discuţiunea éră̆şĭ destul de înfocată privitóre la cheltuelile pentru primirea şi ospĕtarea ministrului, care va asista la înaugurarea monumentului. Au vorbit d-nii Lurtz, Dr. Gusbeth, advocatul Schnell, directorul V. Bologa, Dr. Otroban etc. Discusiunea s'a sfîrşit éră̆şĭ cu primirea propunerei magistratului.

Asupra acestei părţĭ a desbaterilor voiŭ reveni mai pe larg în numĕrul următor.

## CRONICA POLITICA.

— 5 (17) Septemvre.

Din Viena se depeşéză, că consiliul general al **bancei austro-ungare** a acceptat propunerile guvernului privitóre la *renoirea privilegiului*. Mai rĕmâne, după cum afirmă *„P. Ll."* ca representanţii ministerielor de finance sĕ arangeze unele cestiunĭ carĭ privesc organisaţiunea institutului.

*

Reluarea relaţiunilor diplomatice în mod oficial între **România şi Grecia**, după cum anunţă *„Epoca"* sunt departe de a fi pe calea cea bună. D-nul *Bengescu*, trimisul român extra-ordinar la Atena, a obţinut deja un concediu de douĕ lunĭ şi d-l *Ranghabé*, ministrul Greciei la Bucurescĭ, este póte în ajunul de a dobândi şi d-sa un asemenea concediu, fără ca relaţiunile diplomatice dintre România şi Grecia sĕ fi făcut un pas înainte. Se vorbesce despre o convenţiune consulară între amîndouĕ ţĕrile, care cu greu póte sĕ fiă admisă de guvernul român, deórece se vorbesce mai ales despre nisce condiţiunĭ inadmisibile ale Greciei. Guvernul dela Atena cere, nicĭ mai mult nicĭ mai puţin, decât ca guvernul român „sĕ recunóscă calitatea de persónă morală tuturor instituţiunilor de binefacerĭ séu altă speţiă din Grecia". Prin acésta Grecia voesce sĕ evite pe viitor posibilitatea unui alt proces Zappa, şi sĕ dea Grecilor, carĭ ar trăi, s'ar îmbogăţi, şi ar muri în România, putinţa de a'şĭ lăsa tótă averea moştenire, chiar cea imobiliară, diferitelor instituţiunĭ de tot felul din Grecia.

*

In fine a apărut programul oficios al primirei şi petrecerei **Ţarului în Francia.** Pentru Francesĭ programul a adus puţină decepţiune, deóre-ce Ţarul nu va petrece în Paris şése lunĭ, ci numai *trei.* Francesii se bucură însĕ, că pe Ţar îl va însoţi şi Ţarina. Ḑiarele francese accentuéză, că Ţarul merge la Paris ca bun prietin, până când în alte locurĭ a făcut numai visite de complesanţă. Pressa germană ḑice, că Ţarul Nicolae II are mai multe motive de-a respecta amiciţia francesă, deóre-ce Francia până acum a împrumutat Rusiei *6—7 miliarde*, şi numai cu ajutorul acestora a putut Rusia opera cu succes *în* China, Asia mică şi în Turcia.

*

In Rusia a început din nou a deveni actuală **cestiunea jidană.** Legea de până acum, privitóre la Jidanĭ, va fi luată sub revizie şi se ḑice, că mĕsurile escepţionale contra Jidanilor vor fi codificate. S'a constituit un comitet compus din funcţionarĭ şi dignitarĭ înalţĭ, care se va ocupa esclusiv cu cestiunea jidană şi-şĭ va începe activitatea pe la mijlocul lunei Octomvre. Se înţelege, că la acéstă scire *„Alianţa israelită"* din Paris a început a-se pune în mişcare şi a pune în mişcare şi pe alţii ca nu cum-va codificarea sĕ însĕmne un nou *regres* al intereselor jidane în Rusia.

## SCIRILE ḐILEI.

— 5 (17) Septemvre.

**Complotul contra Ţarului.** Din Rotterdam se depeşéză, că Wallace şi complicele sĕu refusă sĕ rĕspundă la întrebarea ce li-se face. Comisarul de poliţie a găsit la Wallace o notă a unui farmacist din Anvers cu data de 10 Septemvre privitóre la cumpĕrarea unei cantităţĭ marĭ de produse chimice destinate la confectionărĭ de bombe. Poliţia a confiscat o scrisóre ce Wallace o avea asupra sa, datată dela 12 Septemvre, şi care ḑice: „Décă ţie frică sĕ mergĭ în Scoţia, vino la Boulogne, unde vom putea conferi; poltronii nu pot fi toleraţĭ printre fraţii noştri." Expeditorii acestei scrisorĭ au fost arestaţĭ la Boulogne. Ultimele scirĭ arată ca fórte îndoios proiectul unui atentat în contra Ţarului din partea dinamitarḑilor. Pare că complotul avea un caracter esenţialmente fenian, şi avea în vedere atentate ce trebuiau sĕ se comită la Londra.

—o—

**Visita regelui sêrbesc în România.** In privinţa visitei în România a regelui Alexandru al Serbiei, ḑiarele din Bucurescĭ anunţă, că acéstă visită a devenit problematică, din causa situaţiei ameninţătóre în Serbia. Conspiraţia ce s'a descoperit în contra tînĕrului rege şi atmosfera politică încărcată, impun o estremă vigilenţă atât regelui, cât şi guvernului. Visita regelui Alexandru în România, atârnă decĭ de situaţia internă din Serbia.

—o—

**Un proces pentru „calumniă"** se va pertracta la Clusiu în ḑiua de 13 Octomvre n. c. Acusat este d-nul învĕţător Nicolae *Trimbiţoniu*, care într'o corespondenţă subscrisă de dênsul şi publicată în vara anului trecut în „Tribuna", a descoperit unele năsdrăvĕnii de-ale gendarmului ungur Madarássi János. Gendarmul, póte îndemnat de alţii, a făcut arătare la procuratură, ér acésta a intentat contra d-lui Trimbiţoniu proces pentru „calumniă".

—o—

**D-l Dr. I. F. Popecky**. profesor de geologie în München, invitat de mai mulţĭ proprietarĭ din România, a făcut câte-va exploatărĭ prin judeţul Mehedinţĭ. In comuna Gornenţĭ, d-sa a dsscoperit o bogată carieră de marmoră albă, aprópe ca cea din Carara. A mai descoperit gismente de ardesie, syenit şi serpentin. La primăvară se vor începe exploatările.

—o—

**Agenţia vapórelor austriace** va face sĕ circule 3 vapóre pe Dunăre în ajunul înaugurării Porţilor de fier. Vapórele vor pleca în aceeaşĭ ḑi, dela Galaţĭ, Giurgiu şi Corabia. Alte vapóre vor circula între T. Severin şi Orşova.

—o—

**Petrecere.** Din Topliţa română primim o invitare la petrecerea de vară a plugarilor românĭ, ce se va arangia Dumínecă în 8 (20) Septemvre c. în sala hotelului dela „Sóre". Venitul curat e destinat în favorul bisericei gr. or. din comuna Topliţa-română. Intrarea: de persónă 60 cr., de persónă în familie 50 cr. Inceputul la 7 óre séra. Comitetul arangiator: George Majer, preşedinte; Valeriu Trifu, Ioan Moldovan, Ioan Mazare, Ioan Bobu, Duşia Zaharie.

**Licitare de tablourĭ.** Cum se póte vedé din inseratul de astăḑĭ, Lunĭ şi Marţĭ în 21 şi 22 c. se vor licita pe cale publică tablourile carĭ au fost espuse timp de 8 ḑile în casa d-lor Lang et Rosenthal în strada porţii. Licitarea se va începe Lunĭ la 9 óre a. m. şi se vor vinde 102 tablourĭ. De astăḑĭ până Duminecă tablourile le póte vedé orĭ-cine pe lângă întrare liberă.

## Turburările din Turcia.

Scirile, cele mai nouĕ pe carĭ le aduce firul telegrafic din imperiul turcesc sunt următórele:

Generalul rus *Tschikatschew*, însoţit de un oficer, a visitat în timp de patru ḑile fortificaţiunile Dardanelelor cu permisiunea Sultanului.

Pórta a avisat alaltăierĭ ambasadele în mod verbal că pe adĭ se *aştéptă la excese din partea Armenilor* şi le-a oferit o gardă militară. Pórta a cerut ambasadelor sĕ numéscă o delegaţiune de funcţionarĭ consularĭ pe lângă direcţiunea poliţiei, spre a lua parte la perchisiţiunile în casele străinilor, unde se presupune că sunt Armenĭ ascunşĭ.

Cuirasatele escadrei francese: „Devastation" şi „Amiral Courbet" au sosit la Syra, unde au găsit instrucţiunĭ. Apoi au plecat la mieḑul nopţii pentru o *destinaţie necunoscută.*

Se anunţă din Salonic *„Corespondenţii Politice"* că în vilaietul Monastir au apărut douĕ bande de aprópe 200 de ómenĭ; au susţinut o luptă cu trupele turcescĭ, apoi s'au *retras.* Raporturile grecescĭ socotesc că forţele tuturor bandelor din Macedonia se urcă la 700 ómenĭ comandaţĭ de Brufas.

O bandă de insurgenţĭ a suferit un eşec lângă Krupista; mai mulţĭ ómenĭ au fost *omorîţĭ*; alţii au căḑut în mânile inamicilor. Autorităţile din Agya, în Tesalia, au primit ordin de a urmări şi a aresta pe partisanii întorşĭ de curênd din Macedonia. Turcii au stabilit un *cordon militar dublu* spre a împedeca întrarea bandelor; dér aceştia preferă acum drumul pe mare.

Reformclub din Liverpool a primit o *scrisóre dela d-l Gladstone*, recomandând convocarea unei adunărĭ publice în acest oraş, pentru a *protesta în contra cruḑimilor* comise de Turcia faţă de creştinĭ.

## Convocator.

**Societatea pentru crearea unui fond de teatru naţional-român** îşĭ va ţiné adunarea sa generală din ĕst an în oraşul *Făgăraş* în ḑilele de **Duminecă şi Lunĭ în 27 şi 28 Septemvre** n. c. cu următórea programă:

*I. Ḑiua primă 27 Septemvre st. n. Duminecă.*

1) Preşedintele va deschide adunarea generală la 10 óre a. m. 2) Se aleg 2 notarĭ pentru şedinţele adunării. 3) Secretariul va ceti raportul comitetului societăţii asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă. 4) Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri şi raportul comitetului se predă acestei comisiunĭ spre esaminare. 5) Cassarul societăţii va ceti raportul despre starea cassei cu sporul dela ultima adunare încóce şi peste tot despre averea societăţii. 6) Se va alege o comisiune de 5 membri pentru esaminarea raportului cassarului. 7) Se va alege o comisiune de 5 membri, carĭ în înţelesul §. 4 din statutele societăţii vor căştiga membri fundatorĭ, ordinarĭ şi ajutătorĭ pentru societate. 7) Se vor ceti discursurĭ corĕspunḑĕtóre scopului societăţii séu de altă materiă literară, ce sunt a se insinua preşedintelui înainte de adunare. 9) Preşedintele închide adunarea.

*II. Ḑiua a doua 28 Septemvre, Lunĭ.*

1) Preşedintele dechide şedinţa şi protocolul şedinţei precedente se va ceti şi autentica. 2) Raportul comisiunii pentru căştigarea membrilor noi. 3) Raportul comisiunii asupra socoţilor cassarului. 4) Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societăţii şi insinuarea propunerilor în interesul fondului. 5) Intregirea comitetu-

---

— „Aceea n'o sciu, dér cred, că mult nu va dura. Scii ce..... într'adevĕr e pagubă de ei!

— „Ce e?"

— „Am venit prin piaţă şi servitorul lui Stojacicĭ ducea o mulţime de luminĭ. L'am întrebat, că ce-i? A murit George! îmĭ rĕspunse el".

Femeia se miră.

„Intr'adevĕr a murit?

— „A murit, Dumneḑeu sĕ-i odihnéscă sufletul. Pabugă! El a fost unicul copil, pe care l'a avut şi era atât de bun ca un ânger. Sĕracul bogătan Nicola. Cum se va simţi el de aicĭ încolo?"

Femeia nu ḑise nimic.

Ochii i-s'a umplut de lacrimĭ, îşĭ plécă capul şi privesce spre copilul sĕu.

— „Sĕ vĕd cum dórme de frumos".

— „Dórme!"

— „Acum vĕd, că Dumneḑeu ne iubesce şi pe noi, ḑĕu ne iubesce".

— „Intr'adevĕr ne iubesce". Şi cu mulţămire fericită privesc ambii la micul copil, cum dórme de frumos.

Trad. de C.

lui. 6) Deciderea asupra mutării sediului comitetului dela Budapesta la Brașov. 7) Se va decide locul și ḑiua adunării generale pentru anul 1897. 8) Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II. 9) Președintele va închide adunarea.

Invităm la acéstă adunare generală a societății pentru crearea unui fond de teatru național-român pe toțĭ membrii fundatorĭ, ordinarĭ și ajutătorĭ ai acestei societățĭ, precum și pe toțĭ binevoitorii ei și sprijinitorii culturei românescĭ.

Din ședința comitetului ținută în Brașov la 2 (14) Septemvre 1896.

**Iosif Vulcan** m. p., președinte. **Vasile Goldiș** m. p., secretar II.

---

## Masa studenților din Sibiiu.

Duminecă în 1 (13) Septemvre s'a deschis „Masa studenților“ la institutul „Albina“ din Sibiiu, pe anul școlar 1896/7. In privința acésta „Telegraful Român“ raportéză următórele:

Admișĭ sunt 50 studențĭ dela școlele medii din Sibiiu. Și anume: din clasa VIII 5, din clasa VII 8, din clasa VI 8, din clasa V 7, din clasa IV 12, din clasa III 7, din clasa II 3. Total 50. Dintre aceștia 32 studiéză la gimnasiul de stat, 10 la gimnasiul ev. luteran, ér 8 la școla reală ev. lut.

Concurs s'a publicat numai pentru 2 locurĭ devenite vacante în urma eșirei a doi studențĭ, carĭ în anul trecut au fost în clasa a VIII-a, pentru carĭ au concurat 54 de petențĭ.

Parte pentru-că n'au terminat anul expirat cu succes, parte că s'au dus la alte școle, însĕ din cei din anul trecut nu și-au presentat testimoniile 11 inșĭ, și astfel către 39 vechĭ s'au mai primit de astădată 11 studențĭ, toți cu calcul general cel puțin bun.

Inainte de servirea bucatelor directorul „Albinei“, d-l P. *Cosma*, denumind de ductor pe studentul de cl. VIII gimn. Nicolae Schiau, în o cuvêntare scurtă a accentuat: că institutul „Albina“ a înființat „masa studenților“ nu simplu pentru ajutorarea studenților sĕracĭ, ci mai vêrtos pentru ajutorarea *acelor tinerĭ românĭ relativ sĕracĭ, carĭ au talent și voiă pentru studiu*, și carĭ cu prestațiunile lor ne îndreptățesc a spera, că *vor deveni ómenĭ harnicĭ, membrii folositorĭ poporului român.*

La început direcțiunea institutului a fost mai cu considerare și la studenții cu calculĭ mai slăbuțĭ. Resultatul acestei culanțe a fost, că din 48 deja în anul al doilea, 9 inșĭ n'au mai putut reflecta la acest ajutor.

De astă-dată s'au admis numai tinerĭ cu calcul general eminent și bun. In viitor tot asemene se va procede, ba de aci încolo nicĭ dintre cei actualĭ nu se va mai admite la masa studenților nicĭ un tinĕr, care în decursul anului școlar a regresat în calculĭ, fără de a fi justificat regresul prin morb séu alte împregiurărĭ acceptabile.

Pretinde deci direcțiunea dela tinerii, carĭ se bucură de acest ajutor, ca și ei înșișĭ sĕ se ambiționeze a fi între cei dintâiŭ studențĭ, ca ieșind de aicĭ, chiar și împrejurarea, de a fi membrii la masa studenților dela „Albina“ sĕ le servéscă drept un titlu acceptabil la dobândirea stipendiilor, pe carĭ toțĭ au lipsă când trec la facultățĭ.

---

## Un învĕțător renegat.

**Valea Prahovei,** Septemvre 1896.

*Domnule Redactor!* Reîntors dela băile din Vălcele (Elöpatak), țin sĕ vĕ comunic un episod, care m'a impresionat mult mai tare, decât sĕ-l pot lăsa neamintit.

S'a întêmplat, că într'una din ḑilele petrecute la Vălcele, d-l comisar de băi Szava a arangiat o escursiune la o comună din apropiare. Luarăm parte la escursiune numĕroșĭ óspețĭ dela băi, de diferite naționalitățĭ. Ajunșĭ la destinațiune, ne așeḑarăm cu toții la o masă comună, unde póte ne-am fi petrecut bine, décă unul dintre cei ce erau cu noi la masă — o figură străină, despre care nicĭ aḑĭ nu sciu cum a intrat între noi — nu ne-ar fi surprins de-odată cu un toast *în limba maghiară*, ținut pentru *mileniul unguresc* și terminat cu *„Eljen maghiar nemzet!“*

Nu vĕ pot spune, ce impresiune penibilă a făcut acest toast maghiar asupra publicului, care în parte fórte mare era compus din óspețĭ din România, între carĭ și Jidanĭ, carĭ și ei în mod vĕdit îșĭ arătară indignația. *Parte mare din óspeții din România părăsiră imediat societatea.*

Și mai mare ni-a fost indignarea însĕ când aflarăm, că autorul acestei demonstrațiunĭ era **renegatul învĕțător confesional român din Vălcele!** Auḑisem, că acest renegat e luat la ochĭ, și că Românii se feresc de el ca de necuratul. Cine l'a invitat și cum a intrat el în societatea nóstră nu sciu; toțĭ am venit la idea, că el a venit, orĭ că a fost trimis anume *ca spion* în societatea nóstră. Abstragênd dela caracterul sĕu, el nicĭ de altfel nu aparținea societății nóstre, care era o societate alésă și pe mulțĭ i-am auḑit ḑicênd, că nicĭ n'ar fi luat parte, décă ar fi sciut, că în societate vor puté avé loc și astfel de nespălațĭ.

Ne pare rĕu de tot, că la D-vóstrĕ au ajuns lucrurile așa departe. Sĕ nu se mire Ungurii, décă băile dela Vălcele, ca și celelalte băi unguresci din Ardeal, sunt din an în an mai puțin cercetate de óspețĭ din România. In viitor vor puté fi din partea nóstră și mai liniștițĭ ca până acum, căcĭ sub un asemenea regim de spionagiu fiă sigurĭ, că Românii de aicĭ încă și mai puțin se vor îmbulḑi la băile lor ca până acum.

St.

---

## Cestiunĭ sociale.

Câte desastre familiare și sociale nu aduce după sine așa numita „emancipare modernă“ acest vampir nesațios, care ucide în germine cele mai nobile virtuțĭ. Vedem ḑi de ḑi cum nimicesce pudiciția, singura anghiră tare pentru crescerea sănătósă a tinerimei.

Fórte mult contribue la stricarea tinerimei curentul liber cugetător vêrit pe nesimțite în societatea omenéscă, care curent apare apoi ca cel mai neîmpăcat dușman al adevĕratei moralitățĭ. Deaceea crescerea morală a tinerimei în cercul strins familiar devine periclitată prin relele și veninul cel presentă „emancipațiunea modernă“ de sub tutela învĕțăturilor religióse și morale îndată ce ea prinde rădăcinĭ în sînul societății omenescĭ.

„Emancipațiunea modernă“ este acel factor detestabil, care aduce după sine slăbirea credinței, de-aci slăbirea rîvnei de a ținea cu tăriă la virtuțile morale ale creștinismului, și ca un pohoiu nimicitor deschide ușa largă a demorălisarei, têrînd după sine în mocirla scârbósă a vițielor tinerĭ și tinere, carĭ póte erau singura speranță și póte singurul sprijin al unei familii.

Nu se póte ḑice, că aceste sunt numai cuvinte aruncate pe hârtie; esemplele ḑilnice a mii de tinerĭ îmbolnăvițĭ de acésta cangrenă socială ne sunt argumentele cele mai drastice pentru acésta. Chiar nicĭ societatea românéscă, care era virginá în ale credinței și religiosității, nu a rĕmas neatinsă de acéstă cangrenă. E dureros când vedĭ tinerĭ, ce 'șĭ fac studii pe la școlele înalte că vin acasă înflatĭ de un ateism pervers, introducênd în societățile nóstre un liberalism de idei scâlciate, numai din simplul motiv al unei vanitățĭ personale ca sĕ apără înaintea lumei, că sunt emancipațĭ după cum dic ei, de orĭ ce scrupulositate morală și religiósă.

„Emanciparea modernă“ este însĕ și mai periculósă când sĕ încuibá în inima fetițelor, carĭ mai târḑiu au sĕ devină mame și singurile învĕțătóre ale familii. Unde femeia și-a perdut moralitatea acolo se nimicesce basa oricărei viețĭ familiare.

Ni-e de ajuns décă numai spicuim prin jurnalistica de astăḑĭ, și cu oróre trebue sĕ vedem tinerĭ ce în acte de desperare ucid și se ucid; îșĭ consumă viața în cele mai destrăbălate societățĭ; tinerĭ, carĭ sub alte condițiunĭ și cu altă crescere póte ar fi fost fala societății. Vedĭ fetițe carĭ părăsindu-șĭ părinții sĕ aruncă în brațele orgiilor ca bachante publice, aruncând cu tină în caracterul nepătat până acĭ al familii.

Ḑi de ḑi aduc ḑiarele scirĭ despre crime, pe carĭ le sĕvêrșesc indiviḑi, carĭ abia au trecut etatea fragedă copilărescă. Actele de imoralitate s'au lățit, mai ales prin orașe, întru atâta încât trebue sĕ te umple de grózā. Óre nu „liberalismul modern“ este causa, că atâtea fete tinere cad victimă, parte aruncându-se ele insele în brațele desfrâului, parte fiind înșelate și seduse? Écă spre pildă un cas, pe care îl cetesc într'un ḑiar din Budapesta:

O fetiță de 17 anĭ fiica unui negustor de vite, fiind ademenită de o femeiă fără consciență — promițându-i o viață luxósă — a dus'o în Budapesta instalându-o în o casă publică. Tóte încercările părintelui de a-șĭ afla fiica sa perdută, pe care o iubea fórte mult, fură zădarnice. In fine cu ajutorul poliției fata fu aflată și adusă înaintea tatălui sĕu. Aci avu loc o scenă durerósă și mișcătóre. Cuvintele pline de iubire ale părintelui nenorocit avură o înrîurință atât de puternică, încât copila căḑênd la picióre tatălui sĕu cu buzele tremurânde și cu ochii plinĭ de lacrimĭ 'i ḑise: „Tată, iubitul meu tată, poțĭ tu într'adevĕr sĕ 'mĭ ierțĭ?“ — „Da, iubita mea copilă, eu te iert. Te reprimesc ca pe o copilă iubită, lacrimile tale îmĭ mărturisesc în deajuns că-țĭ pare rĕu de fapta ta ușóră“. Și copila a fost predată părintelui sĕu.

Casurĭ de acestea se întêmplă cu miile și sĕ ne întrebăm, óre s'ar puté ele întêmpla décă imoralitatea n'ar fi pătruns atât de adênc în tóte păturile societății? Fiica amintitului neguțător de vite a putut fi încă mântuită în momentul din urmă, dér alte mii și ḑecĭ de mii se prăpădesc în cloacele orașelor.

Étă fructele „emancipărei moderne“, ale „cugetărei libere“, care nasce numai crimă și desfrên. Noi Românii sĕ ne ferim ca de foc de acéstă cangrenă „modernă“, care duce pe tinerĭ și pe fete la peire sigură.

*Tohanul vechiŭ*, 16 Septemvre 1896.

T. d. C.

---

## Anunț literar.

*Sibiiu*, 14 Sept. 1896.

In urma morții prea de timpurie a mult regretatului și meritatului bărbat de școlă *I. Popescu*, cărțile lui didactico-pedagogice, menite pentru școla poporală și recunoscute de bune, în edițiunile lor cele nóuĕ au fost revidate, prelucrate și amplificate de profesorul **Dr. Șpan.** Cu privire la prețul acelora încă s'au făcut unele modificărĭ și anume:

Ioan Popescu: **Ântéia Carte** de lectură și învĕțătură pentru școlele poporale române, revĕḑută de Dr. Petru Șpan se reduce în preț dela 25 cr. *la 20 cr.* v. a.

**A doua Carte** de lectură și învĕțătură pentru școlele poporale române de I. Popescu (a cincea edițiune), se reduce dela 70 cr. *la 60 cr.* v. a.

Acéstă carte se împarte în dóuĕ tomurĭ, un tom destinat pentru anul al II lea, ér celalalt pentru anul al III-lea event. al IV-lea. Ambele tomurĭ apar schimbate atât în privința formei, cât mai ales a conținutului, mai bogat în material și potrivit priceperei elevilor de diferite etățĭ. Tocmai a apărut:

Ioan Popescu. **Carte de Cetire II** pentru școlele poporale române, prelucrată de Dr. P. Șpan. Prețul *30 cr.* v. a.

Partea a doua din „A doua carte“ cu titlul: **Carte de Cetire III** se află sub tipar.

Cu tótă stima

**W. Krafft.**

---

## SCIRĬ ULTIME.

**Petersburg,** 16 Septemvre. In cercurile, carĭ stau aprópe de familia domnitóre ruséscă se vorbesce, că descoperirea proiectului de *atentat contra vieții Țarului* a produs asupra acestuia o *impresiune atât de imprimătóre*, încât tótă împrejurimea lui s'a spăimântat. Acum este constatat, afară de orĭ ce îndoială, că anarchiștii dețtinuțĭ au intenționat sĕ stîngă viața Țarului. Ei și-au pregătit *30 bombe de dinamită* și acum poliția din Bruxella și Antwerpen caută după bombe, despre carĭ se crede, că sunt pe teritor belgian.

**Constantinopol,** 16 Septemvre. „Berliner Tagblatt“ anunță, că Armenii din nou au amenințat pe ambasadele cu *reînceperea măcelăririlor.* Păzitorii din jurul Sultanului au fost depărtațĭ și înlocuițĭ cu alțĭ noi păzitorĭ.

**Milano,** 16 Septemvre. Ḑiarul „Piccolo“ publică scirea sensațională, că *Salisbury* a provocat Italia sĕ conlucre cu Anglia la *detronarea Sultanului*; Italia însĕ sĕ-i fi dat rĕspuns negativ.

**Londra,** 16 Septemvre. După cum afirmă „Daily Chronicle“ Italia a încheiat *pace cu Abissinia.* Regele *Menelik* a pretins *2 milione lire* ca desdaunare pentru prisonierii italienĭ și a condiționat, ca Italia sĕ se restrîngă între hotarele Erythreei.

---

## DIVERSE.

**Ḑiua onomastică a reginei Natalia.** De când ex-regina Natalia petrece în Serbia, la curtea regéscă este mare veseliă și mai ales acum decurênd se arangiă, un mare tămbălău cu ocasiunea ḑilei onomastice a ex-reginei; óspeții jucau și beau ér domnișórele făceau politică. La ḑiua onomastică a ex-reginei tótă căsuța din micul regat al Obrenovicilor trebue sĕ fiă decorată cu stégurĭ tricolóre sêrbescĭ și iluminată, ér clopotele rĕsună din tóte turnurile bisericelor ca și când s'ar aștepta ceva extra-ordinar. Toțĭ cetățenii îșĭ îmbrăcă vestmintele de sĕrbătóre și se grăbesc spre castelul regesc, ca cu umilință și supunere sĕ gratuleze ex-reginei. Frumósa Natalia și-a sĕrbat ḑiua onomastică din ăst an în Semendria, acolo unde, după cum se susține, prima viță de viiă a fost plantată de soldații împĕratului roman Probus, ér afurisita filoxeră a pustiit cu totul acele vii. La festivitatea aceea au fost de față o mulțime de dómne din societatea înaltă, ca Novacovicĭ, Miscovicĭ, Stimovicĭ etc. dimpreună cu bărbații lor. In ḑiua aceea după amiaḑĭ s'a făcut o cursă cu cai sub conducerea colonelului Constantinovicĭ. Séra au urmat gratulările. Miniștri, generalĭ, amploiațĭ de curte și amploiațĭ de stat, pe rênd au apărut înaintea ex-reginei punêndu-i la picióre cu supunere gratulațiile lor. Uniforma a fost cam slab representată, dér fórte multĭ au fost decorațĭ. „Zjivela Krjalitza“ și „Zjivio Krjal“ (Trăéscă regina! și Tréscă regele!) nu au fost strigăte de astă dată cu destul entusiasm, și de aceea exregina s'a cam supĕrat. Gratulările din Semendria au avut un sfîrșit nu prea vesel prin faptul, că Radicalii au stat cam departe de acésta serbare.

**Vaccinarea în America.** Din epistolele unui medic din Texas se póte vedé, cum se vaccinéză în America. Medicul între altele scrie următórele: Décă în orașul nostru se ivesce vĕrsat, judecătoria provócă pe toțĭ locuitorii la vaccinare. Pe cine se opune provocării, un polițist îl légă de stâlp, ér un alt polițist stă înaintea lui cu revolverul încărcat și între aceste medicul îl vaccinéză. — Mai remarcăm la acest loc, că consiliul sanitar din Chicago recomandă cu privire la sărutare, următórele: décă cineva vré sĕ sărute, mai întâiŭ trebue sĕ-șĭ spele buzele cu apă de roze carbonisată pentru a-l feri de vre-o epidemă.

## Literatură.

O drăgălașă și fórte prețiósă colecțiune de episóde, novelete și povestirĭ istorice a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, întitulată: „**Traista cu poveștĭ a lui P. Brosteanu**“. Format mic și estetic, în mărime de 138 pag. Prețul 20 cr. Nu putem în de-ajuns recomanda, mai ales pentru bibliotecile nóstre poporale, acéstă colecțiune de scrierĭ istorico-beletrestice, atât de rarĭ în literatura nóstră, carĭ tóte au o tendință eroică națională pe cât de interesantă, pe atât și de amusantă. Cei ce în timpul din urmă au cetit foiletónele publicate de d-l autor P. Brosteanu în numerii de Duminecă ai diarului nostru, au cunoscut valórea netăgăduită a scrierilor d-sale, atât de mult aprețiate din părtea cetitorilor.

*

O carte din cele mai folositóre pentur toțĭ părinții de familie a apărut de curênd în cunoscuta editură a librăriei *Ignatz Hertz* din Bucurescĭ. Cartea acésta e întitulată: *Sfaturĭ* asupra *Sănătății Copiilor* séu *Ingriirile* ce trebuesc date copiilor bolnavĭ și, sănătoșĭ de Preotul **Kneipp.** Traducerea aceste minunate lucrărĭ e făcută de d-l *Dumitru Stăncescu.* Cartea acésta, care nu trebue sĕ lipséscă din nicĭ o casă, costă numai doi lei și se găsesce de vêndare la tóte librăriile din țéră și străinătate.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

## Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Septmvre 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 122.20 |
| Renta de coróne ung. 4% | 99.35 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% | 123.15 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.20 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.40 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% | 97.40 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 97.50 |
| Imprum. ung. cu premii | 156.— |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 138.50 |
| Renta de hârtie austr. | 101.65 |
| Renta de argint austr. | 101.60 |
| Renta de aur austr. | 123.40 |
| Losurĭ din 1860 | 145.— |
| Acții de ale Băncei austro-ungară. | 952.½ |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit. | 401.75 |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit. | 367.75 |
| Napoleondorĭ | 9.53½ |
| Mărcĭ imperiale germane | 58.62½ |
| London vista | 119 60 |
| Paris vista | 47.50 |
| Rente de coróne austr. 4%. | 101.30 |
| Note italiene | 44.30 |

## Cursul pieței Brașov.

Din 17 Septemvre 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.48 | Vênd. | 9.51 |
| Argint român. | Cump. | 9.45 | Vênd. | 9.48 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.50 | Vênd. | 9.53 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.60 | Vênd. | 5.65 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 126.— | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | 58.30 | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.60 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | 100.75 | | Vênd. | 101.75 |



# ABONAMENTE

**LA**

# „GAZETA TRANSILVANIEI“

*Prețul abonamentului este:*

**Pentru Austro-Ungaria:**

| | |
|---|---|
| Pe trei lunĭ | 3 fl. — |
| Pe șése lunĭ | 6 fl. — |
| Pe unŭ an | 12 fl. — |

**Pentru România și străinătate:**

| | |
|---|---|
| Pe trei lunĭ | 10 fr. |
| Pe șése lunĭ | 20 fr. |
| Pe unŭ an | 40 fr. |

**Abonamente la numerele cu data de Dumínecă.**

**Pentru Austro-Ungaria:**

| | |
|---|---|
| Pe an | 2 fl. — |
| Pe șése lunĭ | 1 fl. — |
| Pe trei lunĭ | 50 cr. |

**Pentru România și străinătate:**

| | |
|---|---|
| Pe an | 8 francĭ. |
| Pe șése lunĭ | 4 francĭ. |
| Pe trei lunĭ | 2 francĭ. |

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a srcie adresa lămurit și a arăta și ultim poșta ultimă.

**Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.**



# Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

**Sosirea trenurilor în Brașov:**

**I. Dela Pesta la Brașov:**

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

**2. Dela Bucurescĭ la Brașov:**

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

**3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)**

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

**4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.**

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

**5. Dela Sinaia la Brașov*)**

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

**Plecarea trenurilor din Braș.**

**I. Dela Brașov la Pesta**

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

**2. Dela Brașov la Bucurescĭ:**

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

**3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.**

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

**4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.**

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

**5. Dela Brașov la Sinaia*)**

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză unmai Joia Dumineca și la sĕrbatorĭ.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.